

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికైః (మైసూర ఆండవన్)
సంస్కృతభాషాయాం అనువాద్య అనుగృహీతం
శ్రీమద్వేదాంతాచార్యవిరచితం
॥ గీతార్థసంగిరహం ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ గీతార్థసంగిరహం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

దృష్టార్థైకప్రచారే భువన ఇహ చతుర్వేదనిష్ఠం సదర్థం

గృహీధ్వం శిష్టసేవ్యం శ్రుతిశిఖరగురుం యే భజంతేఽతిభక్త్యా ।

తేషాం పాదాంబుజాని శ్రయణపదమహో మే తథా యోఽన్వగృహ్లాత్

గీతార్థం వేదచూడాగురుమణిరనఘస్తత్పదాబ్జే శ్రయధ్వం ॥

యో వాధర్మానుభోక్తుః ప్రభురపి జగతాం సారథిః పాండవస్య

కర్మజ్ఞానోదితాయా భవతి పదజుషామేకలక్ష్యం చ భక్తేః ।

దుష్టేయామ్నాయమౌలిష్వధిగతపరమబ్రహ్మనారాయణస్యః

శ్రీమానేవోపయాతస్స్వయముభయవిభూతీశ ఇత్యాహ తస్మై ॥ 1 ॥

బాంధవ్యప్రీతిమంతోఽప్యభయవిరహితస్సంత ఆసన్ తదా వై

కారుణ్యస్నేహయోస్సాస్వామితి మతివహతోః మానసే ధర్మమానే ।

భీతేఽత్యంతం ప్రణమ్య స్వచరణమయమానే చ పార్థేఽథ తస్మై

తత్త్వం బోధ్యం స్మితాస్యో గురుమణిరుపయాతి స్మ నారాయణస్సన్ ॥ 2 ॥

నశ్యత్యేవ శరీరమంతరుషితో జీవస్తు నాహం యథా

త్యాజ్యస్సంగ ఉపాత్తకర్మనికరో న త్యాజ్య ఏవాశు తే ।

తస్మాదాత్మవిబోధనస్మృతితతిర్జాయేత మోహం త్యజే -

త్యక్త్వా తం విజయం విచిత్రచరితః శ్రీశస్సమాశ్వాసయత్ ॥ 3 ॥

సారాసారజ్ఞ ఏకశ్చతురమతిరితి ఖ్యాతిపాత్రార్జునాత్ర
 త్యక్త్వా సంగం సముద్యద్గుణకృతిమఖిలాం సత్త్వం ఆరోపయ త్వం ।
 సర్వాణ్యుక్తాని కర్మాణ్యపి మయి వినివేశ్యాని చేత్యబ్రువన్ యే
 సర్వత్ర జ్ఞానినస్తేఽప్యతిశయయశస శ్చేతి నాథో జగాద ॥ 4 ॥

మాయావీ వేదజీవీ వితరితుమపునర్జన్మభావం ముకుందః
 స్వావిర్భావానుభావాన్ స్వయమిహ నిఖిలావర్జ్యకర్మాణి చైవ ।
 శుద్ధజ్ఞానాత్తశుద్ధీన్యపి హతిరహితాత్మస్థితిం లోకనిష్ఠాం
 ఏవం ప్రావేదయన్మే సువిశదమధునాచార్యసంప్రేక్షితాయ ॥ 5 ॥

ఆత్మాలోకే చ శైష్ట్యం సువిదితసుకరోపాత్తకర్మోదితం తత్
 సంసక్తస్తత్ప్రకారేష్వధికమపి మనః ప్రాపికాస్తాః క్రియాశ్చ ।
 దుష్ప్రేక్ష్యాత్మావలోకీకరణపరికరజ్ఞానయోగప్రకారాన్
 రమ్యాయా ద్వారకాయా అధిపతిరవదద్వాసవస్యాత్మజాయ ॥ 6 ॥

యోగాభ్యాసం ప్రభేదాంశ్చతుర ఇహ సమానస్థితింశ్చాపి యోగే
 యోగోపాయాంశ్చ యోగాదధిగతపరమార్థాంశ్చ యోగేషు తేషు ।
 స్వాత్మోద్దేశైకయోగం సకలజనహితం ముఖ్యతాం యోగనిష్ఠాం
 వీరాగ్రణ్యే త్వవోచద్వరమకుటభృతే భోగిపర్యంకయోగీ ॥ 7 ॥

యాథార్థ్యం స్వీయమాత్మప్రకృతినిరుపమాచ్ఛాదకత్వం చ తాం చ
 మాయామాత్మైకతార్యాం సమధికచతురాత్మీయభక్తేషు తేషు ।
 జ్ఞానీ త్వాత్మైవ మే హీత్యసదృశమహిమోత్కర్షతాం జ్ఞానినశ్చ
 మాధ్వీపూర్ణారుణశ్రీచరణ ఉపదిదేశాత్ర పార్థాయ శౌరిః ॥ 8 ॥

ఐశ్వర్యం చానలంధీకరమఖిలమలంబుద్ధిపూర్ణం ఫలం తత్
 దుష్ప్రాపం చాత్మసాక్షాత్కృతిమదనుభవం వీతభూయోభవం చ ।
 సేవాస్వాంప్రయోగరథస్తాదఖిలషితసదాసేవనేచ్ఛానురూపాః
 శ్రీమన్నారాయణోఽస్మా అవిజితవిజయాయాహ సర్వానుకంపీ ॥ 9 ॥

శ్రీమానప్రాకృతాత్మా స్వయమతులసముత్కర్షమాత్మావతారే
 వైలక్షణ్యం త్వనూనం ధృతవివిధతనౌ ప్రీతిమేతత్సవిత్స |
 భక్తిం త్యక్తాల్పకాయత్రిదశపరిషది స్వం ప్రతీతం తదీయాం
 సర్వం చైవం నరాయ స్వపరహితపరః ప్రాహ నారాయణోఽస్మై || 10 ||

శ్రీకారుణ్యేన భక్తిం నిరవధిముదయార్థం వివృద్ధ్యర్థమస్యాః
 సౌశీల్యం చ స్వకీయం నిరవధిసుగుణాపారభోగ్యామృతాభిం |
 సర్వామేతాం విభూతిం నిరవధివిభవామాత్మమాత్రాధినాథాం
 నిస్సీమైశ్వర్యశాలీ హరిరమరపతేర్వాజహాత్మజాయ || 11 ||

సర్వస్వం నాయకో నస్వతనురితి లసత్తత్ప్రకారం ఋవన్ సన్
 సాక్షాత్కర్తుం విభూతిం సపది తదుదితాం ప్రార్థయామాస ధన్వీ |
 దత్వాస్మై దివ్యచక్షుః కిముచితమితరత్సాధనం వాస్తి భక్తేః
 సాక్షాత్కర్వంతి సంతస్త్వితి చ సువిశదం ప్రాబ్రవీత్ వాసుదేవః || 12 ||

భక్తిస్సాంప్రసమర్పితాఽఽశుఫలదా హ్యేషా విలంబాక్షమా
 తస్యాస్సాధనమేవ భోగ్యగుణినో ధ్యానం తదజ్ఞానినాం |
 కైంకర్యాణి లఘుస్వకర్మమతిహీనానాముపాయస్త్వితి
 శ్రీశస్త్రియపదప్రియప్రియతమః పార్థాయ చోపాదిశత్ || 13 ||

దేహానాం చ స్వరూపం శ్రుతిశతవిదితం జీవభేదం తథాత్మ -
 ప్రేప్సూనాం జ్ఞానలాభక్రమమథ చ ఫలం స్వాత్మనో జ్ఞానజస్య |
 మూలం దేహోపలభ్యే పృథగపి కరణం చాత్మనోఽంతస్థమార్గం
 పీయూషస్యందిపాదో హరిరవగమయత్ ధన్విపార్థాయ సమ్యక్ || 14 ||

బంధుం త్రైగుణ్యమేవాఖిలపురుషమిహానూనతః సంప్రవృత్తం
 కర్తుం త్రైగుణ్యమేవ ప్రసృతవదఖిలం దుష్కృతం బంధమూలం |
 ఏవం త్రైగుణ్యమాయోత్తరణమపి గతీనాం చ దానాభిరక్షే
 నిస్త్రిగుణ్యోపకారీ నిజగద మకుటాలంకృతాయార్జునాయ || 15 ||

తత్త్వేభ్యస్త్యష్టకేభ్యస్తనుగతపురుషేభ్యోఽపి తన్మోహితేభ్యః
 జిహ్వప్రోక్తాష్టవర్ణైస్సహపరమపదప్రేష్నువిశ్వాసిపుంభ్యః |
 ఆదర్శవైః పరవ్యోమ్మృషి విమలగుణైరష్టభిర్భాసురేభ్యః
 వ్యాపీ విక్రాంతలోకో నిజగద విజయాయ స్వమన్యం విచిత్రం || 16 ||

యే స్వాజ్ఞాపరిపాలకాస్సుకృతినో దేవా మతాస్తే తథా
 యే వా తద్విపరీతకర్మనిరతాస్తే రాక్షసా దుష్కృతాః |
 త్వం తావత్ ప్రభుశాసనానుగగుణైశ్వర్యః శ్రుతీరాశ్రయ
 గ్రాహ్యం తత్త్వమదుః స్వకర్మ విజయావేహీతి కృష్ణోఽబ్రవీత్ || 17 ||

వేదానుక్తాని కర్మాణ్యతిబలదితిజేభ్యో విభక్తాని తద్వత్
 వేదోక్తాం కర్మనిష్ఠాం దృఢతరగుణతస్తీన్ ప్రకారాంస్తదీయాన్ |
 వేదోక్తాయాశ్చ తస్యాస్త్రివిధవిభజనే లక్షణం తత్ప్రభావం
 వేదోద్గారీ మురారిర్నిజగద విశదం వాసవస్యాత్మజాయ || 18 ||

సత్కర్మాతిప్రియం మే తదిహ యది భవేత్సాత్వికత్యాగయుక్తం
 సత్త్వానుష్ఠాననిష్ఠో యదపి విహితవానాత్మలక్ష్యత్వతస్తత్ |
 సత్త్వానుష్ఠానలభ్యం ఫలమపి శరణాగత్యనుష్ఠానమేవం
 సత్వస్యైవ ప్రదాతా హ్యతిశయయశసే ప్రాహ పార్థాయ శౌరిః || 19 ||

సంగోన్మూలౌషధం హీత్యతిబలమమునా మాయినా శౌరిణోక్తాం
 భోగ్యాంభోధేరివేమామతిమధురసుధాం సర్వదాత్రీం చ గీతాం |
 భక్తేభ్యో యే ప్రయచ్ఛంత్యథ చ నిశమయంత్యాదరాద్వా పఠంతి
 భ్రాజంతే ధూతదుః ఖాంబుధిగతవివిధభ్రాంతయస్తే కృతార్థాః || 20 ||

నిర్ధూతాఖిలదోషమంగలగుణక్షీరాబ్ధిపద్మాసినీ -
 వక్షోఽత్యద్భుతచేష్టితప్రియతమా గీతా తదీయం హి తం |
 నిర్దోషాగమమౌలిదేశికవరో భక్తిప్రపత్త్యర్థినోః
 సారార్థం సుఖబోధధారణకృతే సంగృహ్య చాన్వగ్రహీత్ || 21 ||

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమద్యామునయోగిదర్శితపథే గీతార్థసంగ్రహకః

గ్రంథశ్చేనిగమాంతదేశికకృతో వర్వర్తి యో ద్రావిడః |

గోపాలో గురురాడనుగ్రహఫలః తత్సూక్తిలోలో ముదా

వ్యాఖ్యాత్ కన్నడభాషయా చ విబుధవ్యాహారతోఽశ్లోకయత్ ||

|| ఇతి గీతార్థసంగ్రహః సమాప్తః ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |

శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ||